

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยนำร่องซึ่งได้ดำเนินการอย่างมีขั้นตอน กล่าวคือในระยะต้นผู้วิจัยได้ศึกษางานที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่งานวิจัยภาษาถิ่นในประเทศไทยเพื่อให้เห็นภาพรวม และเพื่อประโยชน์ในอันที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์เข้ากับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ จากนั้นได้ปฏิบัติการวิจัยดังนี้

1. การกำหนดพื้นที่

ดังได้กล่าวแล้วว่าพื้นที่เป้าหมายคือบริเวณ 5 จังหวัดภาคใต้ อันได้แก่ สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เพราะจากการศึกษาเป็นที่เชื่อได้ว่าการกระจายอยู่ของภาษามลายูอยู่ใน 5 จังหวัดดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดเก็บข้อมูลจำนวน 50 จุด จุดละ 1 อำเภอ รวม 50 อำเภอใน 5 จังหวัด กล่าวคือกำหนดจุดเก็บข้อมูลอำเภอละ 1 จุด ดังนี้

1. จังหวัดสงขลา ได้แก่อำเภอเมือง กระแสสินธุ์ จะนะ เทพา นาทวี ระโนด รัตภูมิ สทิงพระ สะเดา สะบ้าย้อย หาดใหญ่ นาหม่อม สิงหนคร ควนเนียง บางกล่ำ
2. จังหวัดสตูล ได้แก่อำเภอเมือง ควนกาหลง ควนโดน ท่าแพทุ่งหว้า ละงู
3. จังหวัดปัตตานี ได้แก่อำเภอเมือง โคกโพธิ์ ทุ่งยางแดง ปานาระ ไม้แก่น ยะรัง ยะหริ่ง สายบุรี หนองจิก กะพ้อ มายอ
4. จังหวัดยะลา ได้แก่อำเภอเมือง ธารโต บันนังสตา เบตง ยะหา รามัน
5. จังหวัดนราธิวาส ได้แก่อำเภอเมือง ตากใบ บาเจาะ ยี่งอ ระแงะ รือเสาะ แวงศรีสาคร สุคิริน สุไหงปาดี สุไหงโก-ลก จะแนะ

2. การกำหนดหน่วยย่อย

เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่ครอบคลุมพื้นที่ถึง 5 จังหวัด ซึ่งนับได้ว่าเป็นการวิจัยที่ครอบคลุมพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง จึงจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในงานวิจัย

นี้ คุณสมบัติของหน่วยอรรถในงานวิจัยนี้คือ จะต้องสามารถแสดงความต่างระหว่าง ภาษาไทยและภาษามลายู ในเบื้องต้นผู้วิจัยกำหนดศัพท์ขึ้นจำนวนหนึ่ง ซึ่งศัพท์เหล่านี้ เป็นศัพท์ที่มีความหมายชัดเจนไม่คลุมเครือ หรืออีกนัยหนึ่งเป็นศัพท์ที่เข้าใจง่าย นอกจากนั้นแล้วศัพท์เหล่านี้จะต้องเหมาะที่จะใช้เป็นเครื่องมือ โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะ ไม่รู้สึกรังเกียจ กล่าวคืองานวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับชาวมุสลิม ถ้าจะใช้ศัพท์เกี่ยวกับสัตว์ ก็ไม่ควรใช้ศัพท์ที่มีความหมายว่า

‘สุนัข’ หรือ ‘สุกร’ เป็นต้น

เมื่อกำหนดศัพท์ขึ้นแล้ว ได้นำศัพท์เหล่านั้นไปทดสอบกับผู้พูดภาษามลายูถิ่นว่า ถูกต้องหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เพราะพื้นที่เป้าหมายเป็นพื้นที่ที่มีพูดภาษามลายูถิ่น ซึ่งต่าง จากภาษามลายูมาตรฐาน จนเป็นที่แน่ใจว่าถูกต้องแล้วจึงเริ่มลงมือสร้างแบบสอบถาม สำหรับหน่วยอรรถที่นำมาสร้างแบบสอบถามนั้นมีทั้งหมด 50 หน่วยอรรถ จัดแบ่งออกเป็น 7 หมวดคือ

1. หมวดสัตว์ ได้แก่หน่วยอรรถ ‘แมว’ ‘ม้า’ ‘วัว’ ‘นก’ ‘ไก่’ ‘หนู’ ‘งู’ ‘ปลา’ ‘ไส้เดือน’ ‘กิ้ง’ ‘ควาย’
2. หมวดอวัยวะ ได้แก่หน่วยอรรถ ‘มือ’ ‘ขา’ ‘เส้นผม’ ‘ศีรษะ’ ‘ตา’ ‘หู’ ‘ปาก’ ‘จมูก’ ‘ฟัน’ ‘เล็บ’
3. หมวดคำกริยา ได้แก่หน่วยอรรถ ‘กิน’ ‘นั่ง’ ‘นอน’ ‘ยืน’ ‘เดิน’ ‘ดื่ม’
4. หมวดธรรมชาติ ได้แก่หน่วยอรรถ ‘ดอกไม้’ ‘หิน’ ‘น้ำ’ ‘ฝน’ ‘ลม’ ‘ต้นไม้’ ‘ดวงจันทร์’ ‘ไฟ’ ‘นา’ ‘กลางคืน’ ‘กลางวัน’
5. หมวดเครื่องใช้ ได้แก่หน่วยอรรถ ‘เสื้อ’ ‘ผ้า’ ‘หลังคา’ ‘หม้อ’ ‘บ้าน’
6. หมวดผลไม้ อาหาร ได้แก่หน่วยอรรถ ‘กล้วย’ ‘เงาะ’ ‘ข้าวสวย’
7. หมวดสี ได้แก่หน่วยอรรถ ‘สีขาว’ ‘สีแดง’ ‘สีเขียว’

3. การสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้เป็นลักษณะคำถาม 2 ตัวเลือก คือ ก. และ ข. โดยกำหนดให้ศัพท์ใน ก. ของแต่ละข้อเป็นศัพท์ภาษามลายู ส่วนข้อ ข. นั้นเป็นศัพท์ภาษาไทย(ดูภาคผนวกหน้า 92-94) แบบสอบถามทุกข้อมีลักษณะปลายเปิด กล่าวคือจะมีช่องว่างให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนศัพท์ที่ตรงกับที่ตนพูด ในกรณีที่ศัพท์ในแบบสอบถามต่างออกไปจากที่พูดเป็นปกติในถิ่นนั้น ๆ

4. การคัดเลือกผู้บอกภาษา

ผู้บอกภาษาเป็นครูใหญ่ในโรงเรียนประชาบาลบนพื้นที่เป้าหมาย โรงเรียนเป้าหมายได้มาโดยการใช้วิธีจับฉลาก โดยในแต่ละอำเภอจะจับฉลากชื่อโรงเรียนขึ้นมา 1 ชื่อ แล้วส่งแบบสอบถามไปยังครูใหญ่ของโรงเรียนนั้น ๆ รายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างมีดังนี้

1. จังหวัดสงขลา

ชื่อ นามสกุล	โรงเรียน	หมู่บ้าน	อำเภอ
1. นายเข้ม รัตนมณี	บ้านดอนขี้เหล็ก	บ้านห้วยชัน	เมืองสงขลา
2. นายจรวัย เรืองเจริญรุ่ง	วัดกาหรั	บ้านกาหรั	กระแสสินธุ์
3. นางอำไพ ช่วยมณี	บ้านสะกอม	บ้านสะกอม	จะนะ
4. นายชาณูชัย โชติมณี	บ้านท่าม่วง	ท่าม่วง	เทพา
5. นางจรรยา ภิระรัตน์	บ้านลำลอง	ลำลอง	นาทวี
6. นายนิยม หนุ่มน้อย	บ้านมหาการ-เฉียงพง	เฉียงพง	ระโนด
7. นายเสถียร บัตตพัฒน์	วัดไทรใหญ่	ไทรใหญ่	รัตภูมิ
8. นายไพจิตร บุญนา	วัดท่าหิน	ท่าหิน	สติงพระ
9. นายไสว พุนทวี	บ้านมุณี	บ้านมุณี	สะบ้าย้อย
10. นายเสริม มณีสะอาด	วัดบ่อเกด	ท่าสะท้อน	สะเดา

<u>ชื่อ นามสกุล</u>	<u>โรงเรียน</u>	<u>หมู่บ้าน</u>	<u>อำเภอ</u>
11. นายภิรมณ์ ถาวรนุรักษ์	บ้านทุ่งปรือ	บ้านทุ่งปรือ	หาดใหญ่
12. นางจิระพันธ์ แก้วชนะ	วัดแม่เป็ยะ	แม่เป็ยะ	นาหม่อม
13. นายเพียร เครือวัลย์	ท่าแค	ท่าแค	สิงหนคร
14. นายเคลื่อน มูนิแนม	บ้านหนองปลิง	รัตภูมิ	ควนเนียง
15. นายนรินทร์ เพชรรัตน์	วัดนารังนก	นารังนก	บางกล่ำ

2. จังหวัดสตูล

1. นายถาวร เอกทัต	บ้านโคกประดู่	โคกประดู่	เมืองสตูล
2. นายเดช หมาดทิ้ง	บ้านกุ่มปะโหลด	ควนสะตอ	ควนโดน
3. นายเก็ม หมัดหอน	บ้านท่าน้ำเค็ม	บ้านลุ่ม	ท่าแพ
4. นายสมชาย หนูรัตน์แก้ว	บ้านราไว	ขอนคลาน	ทุ่งหว้า
5. นายบรรจบ อุษามาลัยเวท	บ้านท่าเลหลา	กำแพง	ละงู

หมายเหตุ ผู้ตอบแบบสอบถามอำเภอควนกาหลงไม่ได้กรอกรายละเอียดเกี่ยวกับผู้บอกภาษา(ส่งข้อมูลไป 2 ครั้ง)

3. จังหวัดปัตตานี

1. นายแวบือราอม มะดีเยาะ	บ้านตันหยงลุโละ	ตันหยงลุโละ	เมือง
2. นายพินิจ ไทหงส์	บ้านบือจะ	บือจะ	ทุ่งยางแดง
3. นายอรุณ รัตนประดิษฐ์	บ้านท่าชะเมา	ท่าชะเมา	ปานาเระ
4. นายวิไชย แดงกระจ่าง	บ้านบูกะกุง	บูกะกุง	มายอ
5. นางทับทิม กาญจนศิริ	บ้านโคกนิบง	โคกนิบง	ไม้แก่น
6. นายถวิล บัวเพชร	บ้านระเว้ง	วาแบปะ	ยะรัง
7. นายแบเฮง เจ๊ะโชะ	บ้านท่ากุน	ท่ากุน	ยะหริ่ง

<u>ชื่อ นามสกุล</u>	<u>โรงเรียน</u>	<u>หมู่บ้าน</u>	<u>อำเภอ</u>
8. นายมานะ สามเม	บ้านป่าม่วง	กาละ	สายบุรี
9. นายนิวัฒน์ และมาลี	บ้านกาแลภูมิ	กาแลภูมิ	หนองจิก
10. นายธานินทร์ จตุพรกุล	บ้านกระบุรี	กระบุรี	กะป้อ
4. <u>จังหวัดยะลา</u>			
1. นายโพยม อุทกะเสน	บ้านสะเอิน	สะเอิน	เมือง
2. นายอัปดุลเลาะ จาเอาะ	บ้านตังกาเค็ง	ตังกาเค็ง	บันนังสตา
3. นายบุญพร้อม ศิลป์นิสัย	บ้านใหม่(วันกรู 2503) บ้าน ก.ม. 36 เขตง		
4. นายชวลิต นิพัฒน์รินพงษ์	บ้านซีเยาะ	บาโงยซิแน	ยะหา
5. น.ส.ธันยพร สามกรม	บ้านเกียรติ	เกียะ	รามัญ
5. <u>จังหวัดนราธิวาส</u>			
1. นายมานิต บินบิมะ	บ้านไพรวัล	ไพรวัล	ตากใบ
2. นายพิณ รามเมือง	บ้านอีโยะ	อีโยะ	บาเจาะ
3. นายภักดี กิจคงพัฒน์	บ้านปาลอบาโต๊ะ	ปาลอบาโต๊ะ	ยี่งอ
4. นายสุรัตน์ เอกธนานนท์	บ้านบาโงระนะ	บาโงระนะ	ระแงะ
5. นายสุรพล วงศ์ชนะ	บ้านพนาทักษิณ	มลุกาฮูลู	รือเสาะ
6. นายมะนาวี อัปดุลเลาะ	บ้านแยง	ลูโป๊ะสะโต	แว้ง
7. นายอาแซ อาแวจิ	บ้านกลูบี	กลูบี	ศรีสาคร
8. นางปนัดดา ศรีเที่ยง	วัดโบราณสถิตย์	สุโหลงปาดิ	สุโหลงปาดิ
9. นายจรูญ เมืองฤทธิ์	บ้านชรายอ	ชรายอ	สุโหลงโก-ลก
10. นายอำนาจ ทองคุปต์	นิคมพัฒนา 2	ถือกอ	จะแนะ

หมายเหตุ ผู้ตอบแบบสอบถามอำเภอเมืองไม่ได้ให้รายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม
เองมาด้วย(ส่งข้อมูล ไป 2 ครั้ง)

5. การส่งแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูใหญ่ของโรงเรียนในพื้นที่เป้าหมาย ทางไปรษณีย์ครั้งที่ 1 ได้รับตอบมา 35 ชุด ต่อมาได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่ไม่ได้รับตอบแบบสอบถามเป็นครั้งที่ 2 อีกจำนวน 15 ชุด ได้รับตอบมา 13 ชุด รวมเป็นแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด 48 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96 ของจุดเก็บข้อมูลทั้งหมด อำเภอที่ไม่ได้ส่งแบบสอบถามคืนมาได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี และอำเภอธารโต จังหวัดยะลา อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปเป็นครั้งที่ 3 แต่ก็ไม่ได้รับข้อมูลจากจุดเก็บข้อมูลทั้ง 2 นี้ แต่จากผลของการวิจัยพบว่า ภาษาที่พูดกันในบริเวณจุดเก็บทั้ง 2 ดังกล่าวนี้อาจทำนายได้ ซึ่งจะได้กล่าวถึงในส่วนวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป